

5. Костюк О. Досвід Канади щодо антибулінгової роботи в середній школі / О. Костюк // Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://library.udpu.org.ua/library_files/poriv_ped_stydii/2015/04/4.pdf

6. Костюк О. О. Гендерне виховання учнів у середніх навчальних закладах Канади (60-ті роки XX – початок XXI століття): дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук: 13. 00. 01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / О. О. Костюк. – Острог, 2016. – 345 с.

7. Губко А. А Шкільний булінг як соціально-психологічний феномен/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///D:/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/VchdpuP_H_2013_114_12.pdf

Л. В. ПШЕНИЧНА, Л. М. БІЛОДІД

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

СПЕЦИФІКА ЮРИДИЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ КЛІЄНТІВ СТУДЕНТАМИ-КОНСУЛЬТАНТАМИ

Консультавання є складовою частиною діяльності будь-якого юриста. Консультавання – це особливий вид інтелектуальної та практичної взаємодії юриста і клієнта, за допомогою якої юрист сприяє клієнту в прийнятті рішень.

З метою створення належних умов для набуття громадянами необхідного обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, надання безоплатної правової допомоги особам, які потребують соціального захисту та підтримки, а також отримання студентами старших курсів юридичних спеціальностей практичних навичок юриста у травні 2005 року на базі Сумської обласної громадської організації «Правова допомога» та Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ заснована юридична клініка «Правова допомога».

Правовими підставами діяльності юридична клініка «Правова допомога» є Наказ Міністерства освіти і науки України № 592 від 03.08.2006 року «Про затвердження типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України», Статут СОГО «Правова допомога», Статут юридичної клініки «Правова допомога». Юридична клініка «Правова допомога» активно бере участь у роботі Асоціації юридичних клінік України та є її членом.

Навчальний процес у юридичній клініці забезпечується через організацію викладання дисципліни «Основи юридичної клінічної підготовки» та залучення до роботи у клініці викладачів Сумської філії ХНУВС.

Наразі юридична клініка «Правова допомога» здійснює співпрацю юридичної клініки з Управлінням Державної пенітенціарної служби

України в Сумській області з питань надання правової допомоги засудженим до позбавлення волі та особам, звільненим із місць позбавлення волі, із Головним управлінням юстиції Сумської області, Сумським міським кризовим центром, Сумським Центром реінтеграції бездомних громадян, із Сумським міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Метою діяльності юридичної клініки є забезпечення практичної підготовки студентів юридичних вищих навчальних закладів та факультетів до професійної діяльності, сприяння розумінню ними соціальної ваги юридичної професії та вирішенню соціальних проблем [2].

Завданням юридичної клініки є: 1) забезпечення навчального процесу, спрямованого на оволодіння студентами практичними аспектами юридичної професії; 2) надання безоплатної юридичної допомоги соціально незахищеним верствам населення та неприбутковим організаціям; 3) проведення правопросвітницької роботи [1].

Правова допомога надається студентами юридичного факультету, що не є професійними юристами. Студенти-консультанти юридичної клініки «Правова допомога» надають допомогу з таких питань: пошук нормативної бази для надання консультацій; складання апеляційної скарги; складання касаційної скарги; роз'яснення порядку ліквідації та реорганізації підприємств; порядок розлучення та поділу майна; порядок відновлення соціальних пільг; складання скарг на ім'я прокурора; складання позовних заяв; консультації з питань приватизації та ін.

У процесі надання консультацій студентами пропонуємо виокремити такі етапи: початковий, основний, заключний.

На *початковому* етапі відбувається зустріч із клієнтом та роз'яснення йому порядку проведення консультації. Порядок проведення консультування може стосуватися: часу, який необхідно затратити на консультування, виходячи із можливостей студента-консультанта та клієнта; послідовності доведення студентом-консультантом варіантів вирішення його проблеми та їх обговорення; порядку уточнення незрозумілого; задавання питань, висловлення незгоди, зауважень та пропозицій; прийняття кінцевих рішень та обговорення порядку їх реалізації.

Основний етап надання правової допомоги у юридичній клініці передбачає доведення до відома клієнта можливих варіантів вирішення проблеми, роз'яснення правових наслідків кожного із них та надання допомоги у виборі оптимального рішення. Прогнозуючи наслідки, студент-консультант повинен уникати зайвої їх конкретизації, для того щоб вони не сприймалися клієнтом більш визначеними, ніж є в дійсності. Це особливо актуально для юристів-початківців, які ще не мають достатньої професійної підготовки та досвіду, щоб точно передбачити правові наслідки. Студент-консультант не повинен безпідставно заспокоювати клієнта, як і применшувати перспективи вирішення

питання. Рішення необхідно приймати спільно, але при цьому студент-консультант повинен мати на увазі, що рішення повинно враховувати потреби та очікування лише клієнта.

На *заключному етапі* консультування здійснюється визначення стратегії і тактики реалізації прийнятого рішення. На цьому етапі слід визначити: стратегію і тактику реалізації прийнятого рішення; строки можливих та необхідних додаткових зустрічей з клієнтом; обговорити питання і пропозиції по складанню необхідних юридичних документів, розподілити обов'язки, що буде робити студент-консультант, а що може зробити клієнт самостійно.

Після завершення консультування, студенту-консультанту слід провести його детальний аналіз та оцінку, що дозволить в майбутньому поглибити отриманий досвід, попередить допущення помилок з клієнтами.

У випадку незадоволення консультаціями, отриманими в цій юридичній клініці, клієнт може звернутися до професійних юристів, не висуваючи жодних претензій до студентів-правників, якими було надано консультації.

Крім поточної роботи з клієнтами студенти-консультанти займаються правопросвітницькою діяльністю в рамках існуючих клінічних програм.

Отже, робота у юридичній клініці університету дозволяє майбутнім юристам набути професійних навичок, досвіду та знань, забезпечує ефективність правоохоронної і правозастосовчої діяльності, спрямованої на реалізацію прав і інтересів фізичних та юридичних осіб.

Література

1. Типове положення про юридичну клініку вищого навчального закладу України затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2006 р. N 592 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0956-06>

2. Юридична клініка «Правова допомога» – Офіційний сайт Сумської філії ХНУВС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sfnivs.sumy.ua/kaf-jur/71-kaf-jur-dysc.html>

INNA SAZONOVA

Masterstudium Deutsch als Fremd- und Zweitsprache, Universität Wien

EINIGE ASPEKTE DER AUSBILDUNG DER ERWACHSENE IN DÄNEMARK

Das moderne System der Ausbildung der Erwachsene ist von den ständigen Veränderungen im Charakter des Werkes, der dynamischen